Tekoälyn käyttöönoton yhteiset pelisäännöt
tiivistelmä

Materiaalit: Mirka Hienonen, Lapin AMK

Euroopan unionin osarahoittama

LAPIN AMK
Lapland University of Applied Sciences

VALO
valmennus
yhdistys

Elinvoimakeskus

Miten alkuun?

- AI mallin vertailu ja valinta (käyttöehdot, tietoturva, alkuperämaa)

- Tekoälyn käytön vaikutukset työyhteisöön
  - ➢ Mikä muuttuu?
  - ➢ Uudet työnkuvat, työskentelytavat,
  - ➢ Ylläpito, kuka on vastuussa?

- Tekoälyratkaisun ylläpito:
- Mitä vaatii? Kustannukset? (tiedon haku, ymmärrys, jakaminen)

Euroopan unionin osarahoittama
LAPIN AMK Lapland University of Applied Sciences
VALO valmennus yhdistys
Elinvoimakeskus

Tieto, mitä tekoälyä organisaatiossa käytetään? (organisaation nykytila)

- mitä tekoälyratkaisuja käytetään ja missä prosesseissa
- kuka niitä käyttää ja mihin tarkoitukseen
- mitä tietoa tekoälylle syötetään
- mitä tekoäly tuottaa ja mihin tuotoksia käytetään
- mitkä käyttötapaukset ovat kriittisiä tai riskialttiita
- mitkä ratkaisut ovat organisaation hyväksymiä ja mitkä eivät
- kuka vastaa kustakin käyttötapauksesta.

Euroopan unionin osarahoittama
LAPIN AMK Lapland University of Applied Sciences
VALO valmennus yhdistys
Elinvoimakeskus

Pelisääntöjä voi alkaa suunnitella organisaatiokohtaisesti seuraavien kysymysten avulla:

- Käyttävätkö kaikki organisaatiossa yhteistä tekoälyä?
- Onko tekoäly tällöin organisaation määräämä ja tarjoama, esimerkiksi jonkin laajankielimallin maksettu versio?
- Onko muiden mallien käyttö sallittu, jos sinne kirjaudutaan henkilökohtaisella sähköpostilla, ei organisaation tunnuksilla?
- Mikä on organisaation tekoälymaturiteetin taso? – Onko kaikilla tekoälylukutaito ja yleiset käytännöt hallussa? (Mitä tietoja tekoälylle saa antaa?)

Kestävää ja inhimillistä työelämää tekoälyllä KITT

Euroopan unionin osarahoittama

LAPIN AMK Lapland University of Applied Sciences

VALO valmennus yhdistys

Elinvoimakeskus

Selkeät pelisäännöt

- mitä tekoälyllä saa ja ei saa tehdä
- mitä henkilötietoja, luottamuksellista tietoa tai muuta suojattavaa tietoa saa syöttää
- miten tekoälyn tuottama tieto tarkistetaan
- milloin ihmisen on aina tehtävä lopullinen päätös
- miten tekoälyn käyttö ilmoitetaan asiakkaalle, työntekijälle tai muulle osapuolelle tarvittaessa
- miten tekoälyn virheistä ilmoitetaan
- miten tekoälyä käytetään yhdenvertaisesti ja saavutettavasti.

Euroopan unionin osarahoittama
LAPIN AMK Lapland University of Applied Sciences
VALO valmennus yhdistys
Elinvoimakeskus

Miten osaamista ylläpidetään

- perustason tekoälylukutaitoa
- käyttötapauskohtaista osaamista
- tietosuoja- ja tietoturvaosaamista
- kykyä arvioida tekoälyn tuotosten luotettavuutta
- ymmärrystä tekoälyn rajoituksista
- tietoa uusista työkaluista ja muuttuvista riskeistä.

Euroopan unionin osarahoittama
LAPIN AMK Lapland University of Applied Sciences
VALO valmennus yhdistys
Elinvoimakeskus

Organisaation oman toimintamallin päivittäminen

Tekoälyn käyttöönoton jälkeen organisaatiolla tulee olla jokin taho tai rooli, joka omistaa tekoälyn hallinnan. Tämä ei välttämättä tarkoita uutta AI-päällikköä, vaan vastuut voidaan jakaa esim. seuraavasti:

- **Johto** → linjaukset, resurssit, riskinotto
- **IT / tietoturva** → tekninen turvallisuus, käyttöoikeudet, järjestelmät
- **Tietosuoja / juridiikka** → henkilötiedot, sopimukset, sääntely
- **HR** → osaaminen, työnkuvat, työhyvinvointi
- **Esihenkilöt** → tekoälyn käyttö käytännön työssä
- **Työntekijät** → ohjeiden noudattaminen, tuotosten kriittinen arviointi ja ongelmista ilmoittaminen.

Euroopan unionin osarahoittama
LAPIN AMK Lapland University of Applied Sciences
VALO valmennus yhdistys
Elinvoimakeskus

Pikaluntti ja muistilista organisaation tekoälyn ylläpitoon

Näe → mitä tekoälyä käytetään ja missä?

Ohjaa → mitä saa tehdä ja millä ehdoilla?

Osaa → ymmärtävätkö ihmiset tekoälyn mahdollisuudet ja rajoitukset?

Valvo → ovatko käyttö, riskit, laatu ja tietoturva hallinnassa?

Arvioi → tuottaako tekoäly sitä hyötyä, jota tavoiteltiin?

Euroopan unionin osarahoittama

LAPIN AMK
Lapland University of Applied Sciences

VALO
valmennus yhdistys

Elinvoimakeskus